COLABORAREA STRATEGICĂ ÎNTRE UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI SPAȚIUL ASIATIC

STRATEGIC COOPERATION BETWEEN THE EUROPEAN UNION AND THE ASIAN REGION

Cristina MALENCHII
Universitatea de Stat din Moldova
ORCID: 0009-0004-1833-4794
e-mail: *cristinamalenchii@gmail.com*

CZU 327:339.9(4)

Rezumat: Relațiile dintre Uniunea Europeană și Asia constituie o dimensiune strategică fundamentală a politicii externe europene, având o relevanță crescută în contextul interdependenței economice și al transformărilor geopolitice globale. Cooperarea bilaterală și multilaterală cu statele asiatice, precum China, Japonia, India, Coreea de Sud și organizații regionale precum ASEAN, acoperă domenii variate: comerț, securitate, schimburi culturale, inovare tehnologică și soluționarea provocărilor globale. Uniunea Europeană urmărește consolidarea parteneriatelor prin stimularea investițiilor, promovarea valorilor democratice, extinderea cooperării în domeniul securității și adaptarea flexibilă la schimbările geopolitice. Analiza se bazează pe documente strategice, tratate și surse instituționale, evidențiind evoluția de la comunicarea Comisiei Europene din 2001 până la parteneriatele strategice actuale, inclusiv cu ASEAN și China. Rezultatele subliniază interdependența economică ridicată, rolul UE ca actor global în Indo-Pacific și importanța cooperării în domenii precum securitatea maritimă, combaterea terorismului, securitatea cibernetică și dezvoltarea durabilă. Se recomandă o abordare integrată, fundamentată pe patru direcții prioritare: cooperare economică sustenabilă, fermitate în apărarea valorilor fundamentale, extinderea colaborării în securitate și adaptabilitate strategică, pentru a consolida stabilitatea regională și ordinea internațională bazată pe norme. Articolul este elaborat în cadrul implementării proiectului Jean Monnet Chair „EU’s role in the emerging international system” (EUREIS), nr. 101126798.

Cuvinte cheie: *Uniunea Europeană, Asia, ASEAN, China, parteneriat strategic, securitate regională, cooperare economică, politică externă, stabilitate..*

JEL: F53, F50, F55

Abstract: The relationship between the European Union and Asia represents a fundamental strategic dimension of the EU’s foreign policy, gaining increased relevance in the context of growing economic interdependence and global geopolitical transformations. Bilateral and multilateral cooperation with Asian states such as China, Japan, India, South Korea, and regional organizations like ASEAN covers diverse areas including trade, security, cultural exchange, technological innovation, and addressing global challenges. The EU aims to strengthen partnerships by boosting investments, promoting democratic

values, expanding security cooperation, and maintaining strategic flexibility in response to geopolitical shifts. This analysis draws on strategic documents, treaties, and institutional sources, highlighting developments from the 2001 European Commission communication to current strategic partnerships with ASEAN and China. Findings emphasize the high level of economic interdependence, the EU’s role as a global actor in the Indo-Pacific, and the importance of cooperation in areas such as maritime security, counterterrorism, cybersecurity, and sustainable development. An integrated approach is recommended, structured around four priority directions: sustainable economic cooperation, steadfast defense of fundamental values, expanded security collaboration, and strategic adaptability. Such a framework would enhance regional stability and support a rules-based international order. The article has been prepared within the framework of the implementation of the Jean Monnet Chair project “EU’s Role in the Emerging International System” (EUREIS), No. 101126798.

Keywords*: European Union, Asia, ASEAN, China, strategic partnership, regional security, economic cooperation, foreign policy, stability.*

JEL: F53, F50, F55

Introducere. Relațiile dintre Uniunea Europeană și Asia reprezintă una dintre cele mai importante și complexe dimensiuni ale politicii externe europene. Asia, fiind un continent vast, divers și în continuă creștere economică și politică, devine un partener strategic indispensabil pentru Uniunea Europeană. Cooperarea dintre aceste două regiuni nu se rezumă doar la schimburi comerciale, ci implică o gamă largă de domenii, de la dialog politic, securitate, schimburi culturale, tehnologie, până la soluționarea provocărilor globale, cum ar fi schimbările climatice sau combaterea terorismului. Uniunea Europeană urmărește să-și întărească prezența în Asia prin parteneriate strategice cu țări cheie precum China, Japonia, India sau Coreea de Sud, dar și prin colaborarea cu organizații regionale precum ASEAN. Aceste relații au ca scop promovarea unui cadru stabil și predictibil, bazat pe respectarea dreptului internațional, principiilor democrației și drepturilor omului, dar și pe dezvoltarea unor legături economice echitabile și durabile. De asemenea, cooperarea dintre UE și Asia reflectă nevoia de a răspunde noilor provocări globale într-un mod concertat, având în vedere influența crescândă a Asiei în economia și politica mondială. Prin urmare, această relație strategică este esențială pentru asigurarea stabilității regionale, creșterea economică și promovarea valorilor comune, consolidând astfel poziția Uniunii Europene pe scena internațională.

Gradul de investigare a problemei la momentul actual, scopul cercetării. În contextul actual al schimbărilor globale rapide și al creșterii influenței economice și politice a Asiei, este necesar să analizăm complexitatea relațiilor dintre Uniunea Europeană și acest continent dinamic. Studiul pornește de la premisa că interacțiunea dintre UE și Asia reprezintă o dimensiune strategică esențială, care evoluează conti-

nuu, influențată de transformările economice, geopolitice și culturale, ceea ce impune o abordare actualizată și multidisciplinară.

Scopul principal al acestei cercetări se concentrează pe identificarea și analiza principalelor tendințe și mecanisme ale cooperării dintre Uniunea Europeană și țările asiatice, cu un accent special pe parteneriatele strategice, schimburile economice și dialogul politic. De asemenea, analiza vizează evaluarea eficienței instrumentelor diplomatice și economice utilizate de UE pentru consolidarea relațiilor cu Asia, cu scopul de a formula recomandări pentru optimizarea politicilor externe și a strategiilor de colaborare în vederea promovării stabilității, dezvoltării durabile și valorilor comune.

Materiale utilizate și metode aplicate. Pentru realizarea acestei cercetări, s-au utilizat o varietate de surse bibliografice și documente oficiale care să ofere o perspectivă clară și detaliată asupra relațiilor dintre Uniunea Europeană și regiunile ASEAN, China și Asia de Est. Sursele includ atât studii academice, cât și documente instituționale, care asigură o analiză echilibrată și actualizată a politicilor și cooperării în domeniul securității și al relațiilor externe.

Bibliografia cuprinde lucrări de referință precum *The Palgrave Handbook of EU-Asia Relations*, site-urile oficiale ale organizațiilor ASEAN și EU-ASEAN, precum și rapoarte și analize ale unor grupuri politice europene privind parteneriatul UE-China. De asemenea, s-au consultat baze de date juridice precum EUR-Lex pentru acces la documente legislative și tratate, inclusiv Tratatul privind Uniunea Europeană, articolul 21, care oferă cadrul legal al politicii externe a UE. Alte surse includ fișe informative ale Parlamentului European și documente ale Serviciului European de Acțiune Externă privind cooperarea în domeniul securității în Asia.

Metodologic, cercetarea a aplicat o analiză documentară detaliată și o evaluare critică a surselor, cu scopul de a identifica principalele direcții și strategii ale UE în relațiile cu Asia, precum și impactul acestora asupra stabilității regionale și securității globale. Abordarea interdisciplinară a permis integrarea perspectivelor politice, juridice și strategice, facilitând o înțelegere complexă a subiectului studiat.

Rezultatele obținute în baza analizelor științifice efectuate. În comunicarea din 2001 „Europa și Asia: Un cadru strategic pentru parteneriate consolidate”, Comisia Europeană a propus un obiectiv de bază ambițios, și anume *„intensificarea prezenței politico-economice a Uniunii Europene în regiune și ridicarea acesteia la un nivel corespunzător influenței globale tot mai ample a unei Uniuni Europene extinse.”*. Acest obiectiv principal și cele șase priorități pentru relațiile UE-Asia au fost detaliate și într-o serie de puncte specifice de acțiune referitoare la diferitele regiuni din Asia. Acest cadru a fost completat în 2003 de o comunicare privind relațiile UE cu țările din Asia de Sud-Est, precum și de alte documente politice ce tratează China, India și Asia de Sud-Est. Orientările politicii pentru Asia de Est au fost aprobate de

Consiliu în decembrie 2007 și revizuite cu modificări minore în octombrie 2011. Ele rămân unice ca fiind singurele orientări ale UE pentru o regiune din lume.

Strategia Europeană de Securitate din 2003 a desemnat trei țări asiatice drept parteneri strategici ai UE – Japonia, China și India. Coreea a devenit partener strategic în 2010. Deși cea mai mare atenție a fost concentrată asupra acestor actori majori, în special China, UE a promovat dialogul și cooperarea cu toate țările partenere asiatice, atât în cadrul relațiilor bilaterale, cât și în forumuri multilaterale.

Asia a fost definită în documentul din 2001 ca fiind acele țări care se întind de la Afganistan până la Japonia și spre sud până în Noua Zeelandă. Relațiile UE-Asia s-au extins rapid în ultimul deceniu, iar UE a căutat o relație tot mai strânsă cu Asia în multe domenii, de la cooperarea politică și economică, până la abordarea provocărilor globale. UE are interese economice majore în Asia, care reprezintă peste o treime din exporturile și investițiile directe străine (IDS) ale Europei, în timp ce investițiile asiatice (în special chinezești) în UE sunt, de asemenea, semnificative și în creștere. Nivelul de interdependență economică între UE și Asia a ajuns la un nivel ridicat și este esențial pentru perspectivele viitoare de creștere ale ambelor părți. Acest capitol analizează progresul UE în îndeplinirea obiectivelor stabilite în comunicarea din 2001 (Comisia Europeană, 2001) și încearcă să evalueze impactul politicilor UE. [1]

O componentă esențială a strategiei UE în Asia, menționată în comunicările din 2001 și 2003, o reprezintă cooperarea cu organizațiile regionale, printre care *Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est (ASEAN).* Fondată la 8 august 1967 prin Declarația de la Bangkok de către Indonezia, Malaezia, Filipine, Singapore și Thailanda, ASEAN a evoluat treptat, extinzându-și membrii. Brunei a aderat în 1984, Vietnam în 1995, Laos și Myanmar în 1997, iar Cambodgia în 1999, formând un bloc regional de zece state. Această expansiune geografică și politică a consolidat poziția ASEAN ca actor central în Asia de Sud-Est, regiune pe care UE a identificat-o drept prioritară pentru parteneriate economice și politice. Prin urmare, implicarea UE în dialogul cu ASEAN reflectă nu doar interdependența economică (cu Asia de Sud-Est reprezentând o piață vitală pentru exporturile europene), ci și ambiția de a contribui la stabilitatea și cooperarea într-un spațiu strategic. [2]

Anul 2022 a marcat 45 de ani de parteneriat între UE și Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est (ASEAN). Relația UE cu ASEAN a fost ridicată la nivel de Parteneriat Strategic în decembrie 2020. În 2021, UE a recunoscut rolul central al ASEAN în Strategia UE pentru Cooperare în regiunea Indo-Pacific. Strategia exprimă angajamentele UE de a contribui la stabilitatea, securitatea, prosperitatea și dezvoltarea durabilă a regiunii, în conformitate cu principiile democrației, statului de drept, drepturilor omului și dreptului internațional.

În 2021, Înaltul Reprezentant al UE pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate / Vicepreședinte al Comisiei Europene, Josep Borrell, și Vicepreședintele Executiv al Comisiei Europene pentru Pactul Verde, Frans Timmermans, au vizitat Secretariatul ASEAN. Aceste vizite la nivel înalt reprezintă un element al acțiunii Parteneriatului Strategic UE-ASEAN, care se bazează pe valori și interese comune și pe obiectivul comun de a aborda împreună provocările globale.

Cooperarea UE-ASEAN este aliniată cu cele 3 piloni ai comunității ASEAN, reflectând o abordare multilaterală adaptată priorităților regionale:

Cooperarea politică și de securitate dintre Uniunea Europeană și ASEAN se fundamentează pe angajamentul ferm al UE, în calitate de membru fondator al Forumului Regional ASEAN (ARF), de a dezvolta și diversifica interacțiunile în aceste domenii. Participarea activă la ARF oferă Uniunii o platformă de dialog multilateral prin care poate contribui la consolidarea mecanismelor regionale de prevenire a conflictelor, gestionare a crizelor și promovare a securității cooperative. Creșterea numărului de vizite oficiale și intensificarea evenimentelor de dialog reflectă convergența intereselor strategice și determinarea comună de a asigura stabilitatea regională. Aceste interacțiuni nu doar facilitează schimbul de informații și bune practici, ci și consolidează încrederea reciprocă, element esențial pentru menținerea unui climat de securitate durabil. În acest context, aprofundarea cooperării politice și de securitate între UE și ASEAN constituie un pilon fundamental al parteneriatului strategic pe termen lung, sprijinind atât stabilitatea regională, cât și ordinea internațională bazată pe norme și principii multilaterale.

Cooperarea economică dintre Uniunea Europeană și statele membre ale ASEAN se concentrează pe optimizarea cadrului de reglementare și pe armonizarea politicilor în domenii esențiale pentru facilitarea schimburilor comerciale și consolidarea integrării regionale. Printre ariile prioritare se numără comerțul internațional, protecția și respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, stabilirea și aplicarea standardelor tehnice, modernizarea procedurilor vamale și de transport, precum și dezvoltarea sectorului aviației civile. Aceste inițiative urmăresc crearea unui mediu economic previzibil și competitiv, capabil să stimuleze investițiile, să reducă barierele comerciale și să promoveze convergența standardelor între cele două regiuni. În acest context, integrarea economică regională devine un obiectiv strategic, menit să sprijine creșterea economică sustenabilă și să contribuie la reducerea disparităților de dezvoltare. Obiectivul final al acestei cooperări îl reprezintă îmbunătățirea condițiilor de trai în spațiul ASEAN, prin valorificarea interdependenței economice dintre cele două blocuri și prin consolidarea legăturilor comerciale, investiționale și tehnologice, într-un cadru bazat pe beneficii reciproce și respectarea regulilor comerțului internațional.

Cooperarea socio-culturală dintre Uniunea Europeană și partenerii săi se extinde asupra unor domenii strategice ce vizează dezvoltarea umană echitabilă și sustenabilă. Aceasta include consolidarea învățământului superior, îmbunătățirea sistemelor de sănătate, gestionarea durabilă a terenurilor și a resurselor forestiere, precum și dezvoltarea capacităților de pregătire și răspuns în caz de dezastre. În același timp, un accent deosebit este pus pe protecția biodiversității și pe administrarea eficientă a ariilor protejate, în concordanță cu obiectivele globale de conservare a mediului. Pe componenta dezvoltării urbane, cooperarea vizează promovarea urbanizării durabile și a agriculturii sustenabile, asigurând un echilibru între creșterea economică și protecția mediului. De asemenea, îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru femeile migrante reprezintă o prioritate transversală, reflectând angajamentul comun față de drepturile omului, incluziunea socială și reducerea inegalităților. Prin această abordare integrată, Uniunea Europeană urmărește nu doar sprijinirea dezvoltării socio-economice a partenerilor săi, ci și consolidarea reziliență comunităților, în contextul provocărilor globale generate de schimbările climatice, migrație și transformările socio-culturale. [3]

Tabelul 1. UE vs. ASEAN

Categorie	Uniunea Europeană (UE)	ASEAN
Fondare	1957	1967
State membre	27	10
Motto	*Unitate în diversitate*	*O viziune, o identitate, o comunitate*
Limbi de lucru	Engleză, franceză, germană	Engleză
Populație (mil.)	447,7	655,9
Suprafață (km²)	4,225,104 km²	4.479.000 km²

Sursă: The EU and ASEAN, 45 years of partnership: https://euinasean.eu/the-eu-asean/

În contextul cooperării în domeniul securității, relațiile economice dintre Uniunea Europeană și China joacă un rol esențial în menținerea stabilității și prosperității regionale, comerțul internațional și accesul la noi piețe au îmbunătățit semnificativ nivelul de trai în întreaga lume. Acestea au contribuit la crearea de locuri de muncă, la creșterea prosperității și la reducerea sărăciei la nivel mondial. Uniunea Europeană își menține angajamentul de a construi un sistem comercial mondial deschis și echitabil. Acest sistem trebuie să fie modelat de o ordine multilaterală, bazată pe

norme, care să aibă în centrul său valorile democratice. Pentru a atinge acest obiectiv, UE colaborează în mod constructiv cu partenerii săi.

Sprijinirea unei lumi multipolare și a unei ordini internaționale bazate pe norme reprezintă în continuare o piatră de temelie proclamată a politicii externe a Chinei. Președintele Xi Jinping a subliniat în repetate rânduri importanța ordinii mondiale multilaterale, inclusiv într-un discurs notabil susținut la Davos în 2017: *„Este adevărat că globalizarea economică a creat noi probleme. Însă acest lucru nu justifică anularea completă a globalizării economice. Mai degrabă, ar trebui să ne adaptăm la globalizare și să o orientăm, să-i atenuăm impactul negativ și să oferim beneficiile sale tuturor țărilor și națiunilor."* [4] Astfel, comerțul dintre UE și China nu este doar o punte economică, ci și un instrument esențial pentru promovarea stabilității și cooperării internaționale în contextul globalizării și al provocărilor globale comune.

Agenda strategică pentru 2020 privind cooperarea UE-China este documentul de bază care ghidează relația dintre cele două părți. Acest document este structurat pe patru domenii principale.

Primul domeniu este *pacea și securitatea.* UE și China susțin cooperarea consolidată și dialogurile întărite privind aspectele de securitate internaționale și regionale cu impact global.

Al doilea domeniu este *prosperitatea.* UE și China se concentrează pe inițiative-cheie, precum o mai mare deschidere a comerțului și a investițiilor, schimburi de informații industriale, cooperare în cercetarea agricolă și dezvoltarea infrastructurii și transporturilor.

Al treilea domeniu este *dezvoltarea durabilă.* UE și China își asumă responsabilitatea comună pentru progresul dezvoltării globale, colaborând în domenii precum știința, tehnologia și inovarea, energia, urbanizarea durabilă, schimbările climatice, protecția mediului, cunoașterea mediului marin și politica regională și publică.

Al patrulea domeniu se referă la *schimburile interpersonale.* UE și China, care reprezintă împreună peste un sfert din populația lumii, pun accent pe intensificarea contactelor între cetățeni, pentru a spori înțelegerea reciprocă. Accentul este pus pe cultură, educație și dialoguri cu tineretul. În plus, UE și China se angajează în peste 60 de dialoguri periodice pe teme importante de politică externă, dar și pe subiecte tehnice, cum ar fi politica industrială, educația, regimul vamal, energia nucleară și protecția consumatorilor. [5]

Pe lângă China, o altă zonă geografică importantă în cadrul colaborării strategice pentru UE este zona Asiei de Est. Ca parte a regiunii indo-pacifice mai largi, Asia de Est are o importanță geostrategică vitală pentru UE și se confruntă cu provocări importante la adresa ordinii internaționale bazate pe norme. Regiunea indo-pacifică trece prin schimbări rapide și, întrucât aici trăiește peste 50 % din populația lumii, ea

devine o regiune geostrategică esențială. Două treimi din comerțul mondial cu containere trece prin regiunea indo-pacifică, iar culoarele sale maritime sunt principalele rute comerciale și de aprovizionare cu energie. *Strategia UE pentru cooperare în regiunea indo-pacifică* a fost adoptată în septembrie 2021 pentru a crește participarea UE în regiune, a construi parteneriate, a consolida ordinea internațională bazată pe norme și a aborda problemele globale. Uniunea își adaptează instrumentele actuale pentru a-și susține autonomia strategică. Busola sa strategică pentru securitate și apărare, aprobată oficial de Consiliu în martie 2022, promovează o arhitectură de securitate regională deschisă și bazată pe norme, inclusiv rute maritime securizate, consolidarea capacităților și o prezență navală sporită în regiunea indo-pacifică. Asia de Est se confruntă cu probleme de securitate în regiune, cum ar fi provocarea nucleară din Coreea de Nord, disputele maritime legate de Marea Chinei de Sud și de Est și problema Taiwanului. UE este un actor economic puternic în Asia de Est și depune eforturi pentru a promova comerțul echitabil, multilateralismul, consolidarea instituțiilor, democrația, buna guvernanță și drepturile omului. [6]

Aceste acțiuni se fundamentează pe Articolul 21 din Tratatul privind Uniunea Europeană, care prevede că *„Acțiunea Uniunii pe scena internațională are la bază principiile care au inspirat crearea, dezvoltarea și extinderea sa și pe care intenționează să le promoveze în lumea întreagă: democrația, statul de drept, universalitatea și indivizibilitatea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, respectarea demnității umane, principiile egalității și solidarității, precum și respectarea principiilor Cartei Organizației Națiunilor Unite și a dreptului internațional."* [7] Astfel, implicarea activă a Uniunii Europene în Asia de Est nu este doar o reacție la provocările geopolitice actuale, ci o reflectare directă a misiunii sale externe, orientată spre promovarea unei ordini internaționale echitabile, pașnice și bazate pe norme clare și universale.

Un element central al cooperării strategice dintre Uniunea Europeană și statele din spațiul asiatic îl constituie dimensiunea securității și a politicii externe. Politica externă și de securitate comună (PESC) a Uniunii, concepută pentru prevenirea și soluționarea conflictelor, precum și pentru promovarea înțelegerii la nivel internațional, se fundamentează pe instrumente diplomatice și pe respectarea normelor dreptului internațional. În această arhitectură, comerțul, asistența umanitară și cooperarea pentru dezvoltare completează profilul Uniunii ca actor global responsabil și credibil. PESC urmărește obiective strategice clar definite: menținerea păcii, consolidarea securității internaționale, promovarea cooperării multilaterale și dezvoltarea cadrului democratic bazat pe statul de drept, respectarea drepturilor omului și garantarea libertăților fundamentale. Aceste obiective sunt realizate printr-o abordare cuprinzătoare, care îmbină mijloacele politice, diplomatice, economice

și de securitate, în strânsă colaborare cu partenerii internaționali și regionali. Astfel, în relația cu Asia, Uniunea Europeană își propune nu doar să dezvolte schimburi comerciale și investiții, ci și să creeze un cadru de stabilitate și cooperare care să contribuie la gestionarea provocărilor globale și regionale, consolidând în același timp ordinea internațională bazată pe reguli și principii universale. [8]

UE consolidează cooperarea în domeniul securității în Asia și cu partenerii asiatici, având în vedere importanța regiunii pentru stabilitatea și securitatea globală și, implicit, pentru interesele europene. Domeniile prioritare includ securitatea maritimă, securitatea cibernetică, combaterea terorismului, PSDC și operațiunile de menținere a păcii, amenințările hibride, prevenirea conflictelor și proliferarea armelor chimice, biologice, radiologice și nucleare.

Întâlnindu-se la Bruxelles pe 28 mai 2018, miniștrii de externe ai UE au convenit să consolideze cooperarea cu partenerii asiatici pentru promovarea securității globale și să se implice mai activ în vederea sporirii securității în Asia. Abordarea UE se bazează pe cooperarea deja existentă în domeniul securității cu partenerii asiatici, care a oferit rezultate pozitive, cum ar fi eforturile comune de combatere a pirateriei în largul coastelor Somaliei. *„Vremurile în care europenii și asiaticii se puteau considera prieteni îndepărtați au trecut. Pentru a păstra și a consolida schimburile noastre economice, trebuie să colaborăm și în ceea ce privește securitatea globală"*, a declarat Înaltul Reprezentant al UE, Federica Mogherini. Scopul consolidării cooperării în domeniul securității în Asia și cu partenerii asiatici este de a proteja cetățenii săi, de a apăra valorile fundamentale pe care este fondată Uniunea, inclusiv protecția drepturilor omului, de a susține sistemul internațional bazat pe reguli, de a promova multilateralismul, de a contribui la stabilitatea regională, de a preveni conflictele violente și de a asigura interesele economice ale Uniunii. [9]

Concluzii. Regiunea Asiatică are o importanță strategică majoră pentru Uniunea Europeană atât economic, cât și geopolitic, deoarece piețele asiatice oferă oportunități esențiale pentru comerț și investiții, iar influența politică a regiunii este în creștere, ceea ce impune UE să acorde o atenție sporită acestor relații. Relațiile Uniunii Europene cu țările asiatice sunt diverse și complexe, iar fiecare parteneriat trebuie gestionat individual, adaptându-se contextului politic și economic specific fiecărei țări pentru a maximiza beneficiile reciproce și a evita conflictele de interese. Promovarea valorilor europene, precum democrația, respectul pentru drepturile omului și statul de drept, trebuie să rămână un element central al politicii UE în Asia pentru a asigura o cooperare durabilă și echitabilă, bazată pe principii comune și respect reciproc.

Securitatea regională din Asia este o componentă crucială pentru stabilitatea globală și pentru siguranța Uniunii Europene, astfel fiind necesară o colaborare

strânsă între UE și partenerii asiatici în domenii precum securitatea maritimă, combaterea terorismului și protecția împotriva amenințărilor cibernetice. Pentru consolidarea parteneriatelor strategice cu statele din Asia, Uniunea Europeană trebuie să adopte o abordare integrată, fundamentată pe patru direcții prioritare. *În primul rând*, stimularea cooperării economice și comerciale presupune intensificarea investițiilor și extinderea schimburilor comerciale, cu accent pe sectoarele inovatoare și sustenabile, precum tehnologiile verzi, energia regenerabilă și digitalizarea. Această orientare nu doar că va spori competitivitatea globală a Uniunii, ci va genera și beneficii economice reciproce, consolidând interdependența pozitivă dintre părți. *În al doilea rând,* fermitatea în promovarea valorilor fundamentale rămâne esențială. Uniunea trebuie să își păstreze o poziție clară și coerentă în ceea ce privește respectarea drepturilor omului și a statului de drept, evitând ca interesele economice să prevaleze asupra principiilor democratice și juridice care constituie baza sa normativă. *O a treia direcție* vizează extinderea cooperării în domeniul securității, prin dezvoltarea unor mecanisme comune cu partenerii asiatici pentru combaterea terorismului, întărirea securității cibernetice, gestionarea schimbărilor climatice și a crizelor umanitare. Astfel de acțiuni contribuie direct la menținerea stabilității atât la nivel regional, cât și global. *În al patrulea rând*, flexibilitatea și adaptabilitatea strategică sunt indispensabile în contextul unei dinamici geopolitice complexe. Capacitatea de ajustare rapidă a politicilor va permite Uniunii să își protejeze interesele, să prevină escaladarea conflictelor potențiale și să păstreze un echilibru între cooperare și gestionarea riscurilor.

Referințe bibliografice

1. Thomas Christiansen, Emil Kirchner, Philomena Murray. The Palgrave Handbook of EU-Asia Relations, Palgrave Macmillan, 2013th Edition, p. 30-31. [online] https://www.google.md/books/edition/The_Palgrave_Handbook_of_EU_Asia_Relatio/czt4DQAAQBAJ?hl=en&gbpv=1&pg=PA1&printsec=frontcover (accesat la 20 mai 2025)
2. ASEAN, site oficial, https://asean.org (accesat la 20 mai 2025).
3. Uniunea Europeană. The EU and ASEAN. EU-ASEAN. [online] https://euinasean.eu/the-eu-asea (accesat la 20 mai 2025).
4. Grupul PPE, Relațiile UE-China — Către un parteneriat corect și bazat pe reciprocitate, p. 3, 2023. [online] https://www.eppgroup.eu/ro/zona-presei/relatiile-ue-china
5. EUR-Lex, EU relations with China. [online] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM%3Ar14206 (accesat la 20 mai 2025).

6. Parlamentul European, Relațiile Uniunii Europene cu Asia de Est, Factsheet nr. 182, 2024, https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/182/asia-de-est (accesat la 20 mai 2025).
7. Tratatul privind Uniunea Europeană, articolul 21, 1992. [online] https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2bf140bf-a3f8-4ab2-b506-fd71826e6da6.0001.02/DOC_1&format=PDF (accesat la 21 mai 2025)
8. Uniunea Europeană, Politica externă și de securitate – acțiunea UE, 2025, [online] https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/foreign-and-security-policy_ro (accesat la 20 mai 2025).
9. European External Action Service, Asia security cooperation: EU increases engagement on security in and with Asia, 2024, [online]. https://www.eeas.europa.eu/node/45299_en (accesat la 20 mai 2025).